

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний аерокосмічний університет
«Харківський авіаційний інститут»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням Вченої ради Національного
аерокосмічного університету
«Харківський авіаційний інститут»
протокол № 1 від 27.08.2025

ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказ № 488 від 28.08.2025

В. о. ректора

_____ Олексій ЛИТВИНОВ

ПОЛОЖЕННЯ

ПРО СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СУЯ ХАІ-ЦЯО-П/004:2025

Дата введення 28 серпня 2025 р.

Редакція № 4

Харків 2025

 Національний аерокосмічний університет «Харківський авіаційний інститут»	ПОЛОЖЕННЯ про силабус навчальної дисципліни	СУЯ ХАІ-ЦЯО-П/004:2025 Дата: 27.08.2025 Редакція: 4.0 Стор. 2 Всього сторінок 21
---	---	--

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Положення про силабус навчальної дисципліни (далі – Положення) Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут» (далі – Університет) розроблено з урахуванням вимог Закону України «Про вищу освіту», Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, Положення про організацію освітнього процесу в Національному аерокосмічному університеті «Харківський авіаційний інститут» та регламентує порядок розроблення, затвердження та оновлення силабусу навчальної дисципліни.

1.2 Силабус навчальної дисципліни є документом, у якому роз'яснюється взаємна відповідальність викладача і здобувача освіти, висвітлюються процедури і принципи оцінювання, політики і зміст курсу. У силабусі чітко відображаються цілі, а також очікувані результати навчання, яких під час вивчення дисципліни мають досягти здобувачі освіти.

1.3 У силабусі навчальної дисципліни чітко відображаються критерії оцінювання, які використовуються викладачем під час поточного та підсумкового контролю і з якими здобувач освіти зобов'язаний ознайомитися перед вивченням дисципліни.

1.4 Силабус може виконувати функції робочої програми навчальної дисципліни.

1.5 Для різних форм здобуття вищої освіти розробляють єдиний силабус навчальної дисципліни із зазначенням кількості годин аудиторних занять, самостійної роботи здобувачів освіти, форм контролю тощо.

2 СТРУКТУРА І ЗМІСТ СИЛАБУСУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1 Структура силабусу навчальної дисципліни.

Силабус навчальної дисципліни складається з таких структурних елементів:

- титульний аркуш;
- загальна інформація про викладача;
- опис навчальної дисципліни;
- мета та завдання навчальної дисципліни;
- перелік компетентностей;
- перелік очікуваних результатів навчання;
- зміст навчальної дисципліни;

Розроблено:	Перевірено:	Дійсне з:
Світлана МОМОТ Ольга ОХРАМОВИЧ	Елеонора ДАРМОФАЛ	28.08.2025

 Національний аерокосмічний університет «Харківський авіаційний інститут»	ПОЛОЖЕННЯ про силабус навчальної дисципліни	СУЯ ХАІ-ЦЯО-П/004:2025 Дата: 27.08.2025 Редакція: 4.0 Стор. 3 Всього сторінок 21
---	---	--

- індивідуальні завдання;
- методи навчання;
- методи контролю;
- критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти та розподіл балів, які вони отримують;
- політика навчального курсу;
- методичне забезпечення;
- рекомендована література;
- інформаційні ресурси.

2.2 Зміст структурних елементів силабусу навчальної дисципліни.

2.2.1 Титульний аркуш силабусу навчальної дисципліни.

Титульний аркуш силабусу оформлюють за формою, зразок якої наведено в Додатку А.

2.2.2 Загальна інформація про викладача.

Наводять прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання, посаду викладача, перелік дисциплін, які він викладає, напрями наукових досліджень, контактну інформацію тощо (див. Додаток Б).

2.2.3 Опис навчальної дисципліни.

Указують такі характеристики дисципліни (див. Додаток В):

- форма здобуття освіти;
- семестр, у якому викладається навчальна дисципліна;
- мова викладання, виконання індивідуальних завдань та проведення контрольних заходів;
- тип дисципліни (обов'язкова/вибіркова);
- кількість кредитів ЄКТС, загальна кількість годин для вивчення дисципліни, кількість годин аудиторної та самостійної роботи здобувачів освіти для кожної форми здобуття освіти;
- види навчальної діяльності;
- види контролю;
- пререквізити навчальної дисципліни.

2.2.4 Мета та завдання навчальної дисципліни (див. Додаток Г).

Розроблено: Світлана МОМОТ Ольга ОХРАМОВИЧ	Перевірено: Елеонора ДАРМОФАЛ	Дійсне з: 28.08.2025
--	----------------------------------	-------------------------

 Національний аерокосмічний університет «Харківський авіаційний інститут»	ПОЛОЖЕННЯ про силабус навчальної дисципліни	СУЯ ХАІ-ЦЯО-П/004:2025 Дата: 27.08.2025 Редакція: 4.0 Стор. 4 Всього сторінок 21
---	---	--

Мету вивчення навчальної дисципліни формують як бажаний кінцевий результат, що отримує здобувач освіти внаслідок засвоєння ним навчального матеріалу.

Завдання – це конкретне вираження мети, відповідь на запитання: з чим ознайомлює, чого навчить, що розкриває ця дисципліна, тобто це своєрідні підцілі, реалізація яких дасть змогу зрештою досягти заявленої мети.

2.2.5 Перелік компетентностей (див. Додаток Г).

Указують компетентності, які формуються у здобувача освіти під час вивчення дисципліни і дають змогу проводити професійну діяльність. Указані компетентності аналізуються гарантом освітньої програми, на підставі чого приймається рішення, які з них є програмними для тієї чи іншої освітньої програми. Тобто гарант визначає які компетентності, описані в силабусі навчальної дисципліни, відповідають компетентностям освітньої програми або є еквівалентами програмних компетентностей.

2.2.6 Перелік очікуваних результатів навчання (див. Додаток Г).

Зазначають усі результати навчання, яких має досягнути здобувач освіти після опанування дисципліни. Слід зазначити, що здобувач освіти буде знати, вміти, яких набуде навичок, які сформується погляди, цінності й способи мислення, а також додаткові особисті якості.

Указані результати навчання аналізуються гарантом відповідної освітньої програми, на підставі чого приймається рішення, які з них є програмними для тієї чи іншої освітньої програми. Тобто гарант визначає які результати навчання, описані в силабусі навчальної дисципліни, відповідають результатам навчання освітньої програми або є еквівалентами програмних результатів навчання.

2.2.7 Зміст навчальної дисципліни (див. Додаток Д).

У цьому розділі наводять перелік змістовних модулів і тем, що входять до їхнього складу. Зміст кожної теми подається стисло у вигляді переліку питань або підтем, що розглядаються на занятті.

Інформація за видами занять надається стисло та може відображати методи навчання, які спрямовано на реалізацію процесу навчання та досягнення поставленої мети.

Під час навчання викладач має змогу корегувати обсяги навчального навантаження за тими чи іншими видами робіт з урахуванням результатів засвоєння здобувачами освіти навчального матеріалу.

Розроблено: Світлана МОМОТ Ольга ОХРАМОВИЧ	Перевірено: Елеонора ДАРМОФАЛ	Дійсне з: 28.08.2025
--	----------------------------------	-------------------------

 Національний аерокосмічний університет «Харківський авіаційний інститут»	ПОЛОЖЕННЯ про силабус навчальної дисципліни	СУЯ ХАІ-ЦЯО-П/004:2025 Дата: 27.08.2025 Редакція: 4.0 Стор. 5 Всього сторінок 21
---	---	--

Зміст самостійної роботи здобувача (СРЗ) з конкретної дисципліни може складатися, зокрема з таких видів робіт:

- підготовка до аудиторних занять (лекцій, практичних, семінарських, лабораторних тощо);
- виконання практичних завдань (написання рефератів, аналіз практичних, проблемних ситуацій, підготовка результатів власних досліджень до виступу на конференціях, участь в олімпіадах тощо) протягом семестру;
- самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни;
- переклад іноземних текстів установлених обсягів;
- виконання індивідуальних завдань, у тому числі курсового проєктування тощо;
- підготовка до всіх видів контролю, у тому числі модульних контрольних робіт і підсумкової атестації;
- інші види діяльності, що ініціюють Університет, факультет і кафедра.

2.2.8 Індивідуальна робота здобувачів освіти.

До індивідуальних завдань належать: розрахунково-графічні роботи (РГР), розрахункові роботи (РР), контрольні роботи (РК), курсові роботи (КР), курсові проєкти (КП).

Індивідуальні завдання виконуються здобувачами освіти самостійно, вони не належать до тижневого аудиторного навантаження здобувача освіти. Викладач контролює виконання індивідуального завдання на консультаціях, графік яких розробляється й затверджується завідувачем кафедри на початку семестру.

Метою індивідуальних завдань є поглиблення, узагальнення й закріплення знань, які здобувачі освіти здобувають під час навчання, а також застосування цих знань на практиці. Виконання індивідуальних завдань сприяє найповнішій реалізації творчих можливостей здобувачів освіти.

Особливим видом індивідуальних завдань є виконання курсових проєктів (робіт) відповідно до семестрового навчального плану.

2.2.9 Методи навчання.

Виокремлюють такі методи навчання: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження) і практичні (лабораторні та практичні роботи).

Рекомендується використовувати такі методи навчання, спрямовані на формування активної позиції здобувачів освіти (не їх вчать, а вони вчаться):

Розроблено:	Перевірено:	Дійсне з:
Світлана МОМОТ Ольга ОХРАМОВИЧ	Елеонора ДАРМОФАЛ	28.08.2025

 Національний аерокосмічний університет «Харківський авіаційний інститут»	ПОЛОЖЕННЯ про силабус навчальної дисципліни	СУЯ ХАІ-ЦЯО-П/004:2025 Дата: 27.08.2025 Редакція: 4.0 Стор. 6 Всього сторінок 21
---	---	--

- проблемний виклад;
- дослідження;
- презентації;
- використання кейсів;
- тренінги та ділові ігри, бесіди й дискусії тощо.

Використовується студентоцентризований підхід до організації навчання.

2.2.10 Методи контролю.

Контроль успішності здобувачів освіти поділяють на поточний, підсумковий та семестровий (екзаменаційна сесія).

Поточний контроль здійснюють під час проведення практичних, лабораторних і семінарських занять, метою якого є систематична перевірка розуміння та засвоєння теоретичного навчального матеріалу, уміння використовувати теоретичні знання під час виконання практичних завдань тощо. Можливості поточного контролю є надзвичайно широкими: мотивація навчання, стимулювання навчально-пізнавальної діяльності, диференційований підхід до навчання, індивідуалізація навчання тощо.

Підсумковий контроль проводять з метою оцінювання результатів навчання на підставі суми балів модульних оцінок (кількості балів, отриманих здобувачем освіти під час виконання модульних контрольних робіт) і результатів поточного контролю.

Семестровий контроль – контрольний захід, який проводять за однією з таких форм: іспит, диференційований залік, залік, що визначається в навчальному плані й силабусі навчальної дисципліни.

Форма проведення семестрового контролю може бути різною – письмовою, усною, тестовою, письмово-усною (комбінованою) тощо, її затверджують на кафедрі й відображають у силабусі навчальної дисципліни.

2.2.11 Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти та розподіл балів, які вони отримують.

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність здобувачу освіти виставляють оцінки з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни. При цьому враховуються всі види робіт, передбачені в силабусі навчальної дисципліни. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності мають бути стандартизованими й складатися з контролю теоретичної й практичної підготовки. Оцінки виставляються за 100-бальною шкалою.

Розроблено:	Перевірено:	Дійсне з:
Світлана МОМОТ Ольга ОХРАМОВИЧ	Елеонора ДАРМОФАЛ	28.08.2025

 Національний аерокосмічний університет «Харківський авіаційний інститут»	ПОЛОЖЕННЯ про силабус навчальної дисципліни	СУЯ ХАІ-ЦЯО-П/004:2025 Дата: 27.08.2025 Редакція: 4.0 Стор. 7 Всього сторінок 21
---	---	--

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти та розподіл балів, які вони отримують, регламентуються Положенням про рейтингове оцінювання досягнень студентів у Національному аерокосмічному університеті «Харківський авіаційний інститут».

Приклад розподілу балів, які отримують здобувачі освіти, наведено в Додатку Е.

Особливості проведення підсумкового контролю відображають у силабусі навчальної дисципліни й доводять до відома здобувачів освіти на першому занятті.

2.2.12 Політика навчального курсу.

Відображають процедуру відпрацювання пропущених занять (перебування на лікарняному, академічна мобільність та ін.), невиконаних завдань. Описують яким чином здійснюється перевірка на наявність плагіату у виконаних здобувачем освіти завданнях, дотримання академічної доброчесності всіма учасниками освітнього процесу тощо. Приклад політики навчального курсу наведено в Додатку Ж.

2.2.13 Методичне забезпечення.

Визначають підручники, навчальні посібники, навчально-методичні посібники, конспекти лекцій, методичні рекомендації до проведення практичних занять, лабораторних робіт, самостійної підготовки тощо, які видано в Університеті. Крім того, указують посилання на навчально-методичний комплекс дисципліни, розміщений у системі «Ментор».

2.2.14 Рекомендована література.

Визначають літературні джерела, які пропонуються для вивчення дисципліни, і подають у двох блоках як основну (базову) і додаткову (допоміжну) літературу.

До основної (базової) літератури зазвичай включають сучасні нормативні документи, базові вітчизняні, найкращі зарубіжні підручники й навчальні посібники, які було видано за останні 5–10 років (максимум 10 джерел), з урахуванням їх наявності в бібліотеці Університету або на відповідних сайтах.

До списку додаткової (допоміжної) літератури включають різні сучасні довідкові, періодичні видання, наукові монографії, методичні рекомендації та інші значущі джерела, що доповнюють зміст основної (базової) літератури тощо (максимум 7 джерел, виданих за останні 5–10 років).

Розроблено:	Перевірено:	Дійсне з:
Світлана МОМОТ Ольга ОХРАМОВИЧ	Елеонора ДАРМОФАЛ	28.08.2025

 Національний аерокосмічний університет «Харківський авіаційний інститут»	ПОЛОЖЕННЯ про силабус навчальної дисципліни	СУЯ ХАІ-ЦЯО-П/004:2025 Дата: 27.08.2025 Редакція: 4.0 Стор. 8 Всього сторінок 21
---	---	--

2.2.15 Інформаційні ресурси.

Цей розділ має містити джерела з інтернету, посилання на електронний портал науково-технічної бібліотеки Університету тощо.

3 ПОРЯДОК РОЗРОБЛЕННЯ Й ЗАТВЕРДЖЕННЯ СИЛАБУСУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1 Силабус навчальної дисципліни розробляється викладачем (лектором) або групою викладачів, які забезпечують викладання цієї дисципліни.

3.2 Силабус навчальної дисципліни розглядається на засіданні кафедри, яка забезпечує викладання відповідної навчальної дисципліни, результати засідання фіксуються у відповідному протоколі.

Силабус навчальної дисципліни підписується розробником (розробниками), завідувачем кафедри, погоджується з представником здобувачів освіти відповідної освітньої програми (представником студентського самоврядування).

Силабус навчальної дисципліни затверджується гарантом освітньої програми. Якщо дисципліна викладається для декількох освітніх програм, силабус виноситься на розгляд відповідної галузевої науково-методичної комісії (НМК) Університету, розглядається на її засіданні й у разі прийняття позитивного рішення затверджується головою НМК.

3.3 За результатами затвердження силабусу визначається дата введення його в дію, яка вказується на титульному аркуші документа.

3.4 Викладачі зобов'язані ознайомити здобувачів освіти із силабусами навчальних дисциплін, які вони викладають, на початку семестру.

3.5 Після щорічного перегляду та затвердження освітніх програм в Університеті, за потреби, можуть бути переглянуті/оновлені та затверджені силабуси навчальних дисциплін.

Підставою для перегляду/оновлення силабусу можуть бути:

- ініціатива та пропозиції гаранта освітньої програми та/або викладачів дисципліни;
- ініціатива здобувачів освіти шляхом звернення до гаранта освітньої програми;
- результати оцінювання знань здобувачів освіти з навчальної дисципліни;

Розроблено: Світлана МОМОТ Ольга ОХРАМОВИЧ	Перевірено: Елеонора ДАРМОФАЛ	Дійсне з: 28.08.2025
--	----------------------------------	-------------------------

 Національний аерокосмічний університет «Харківський авіаційний інститут»	ПОЛОЖЕННЯ про си́лабус навчальної дисципліни	СУЯ ХАІ-ЦЯО-П/004:2025 Дата: 27.08.2025 Редакція: 4.0 Стор. 9 Всього сторінок 21
---	--	--

– результати анкетування здобувачів освіти та пропозиції стейкхолдерів тощо.

3.6 Термін дії си́лабусу навчальної дисципліни становить 5 років, якщо не має підстав для його оновлення – змінення кількості кредитів ЄКТС навчальної дисципліни, змінення кількості годин аудиторної та самостійної роботи, видів контролю або причин, указаних у п. 3.5 цього Положення.

3.7 Си́лабус навчальної дисципліни зі всіма додатками зберігається на кафедрі, а в електронному вигляді передається до відділу якості освіти, аналітики та навчально-методичного забезпечення й розміщується на офіційному сайті Університету.

3.8 Контроль за реалізацією си́лабусу здійснюють гарант освітньої програми та завідувач відповідної кафедри.

4 ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1 Положення затверджується Вченою радою Університету й уводиться в дію наказом ректора Університету.

4.2 Контроль за виконанням Положення здійснюють посадові особи Університету в межах своїх повноважень, установлених у посадових інструкціях.

4.3 Зміни й доповнення до Положення розглядаються й затверджуються Вченою радою Університету й уводяться в дію наказом ректора Університету.

Погоджено:

Проректор з НПР

Андрій ГУМЕННИЙ

Директор центру якості освіти,
ліцензування та акредитації

Елеонора ДАРМОФАЛ

Голова НМК 1

Сергій НИЖНИК

Голова НМК 2

Дмитро КРИЦЬКИЙ

Голова НМК 3

Ганна ЛІХОНОСОВА

розроблено: Світлана МОМОТ Ольга ОХРАМОВИЧ	перевірено: Елеонора ДАРМОФАЛ	датовано: 28.08.2025
--	----------------------------------	-------------------------

 Національний аерокосмічний університет «Харківський авіаційний інститут»	ПОЛОЖЕННЯ про силабус навчальної дисципліни	СУЯ ХАІ-ЦЯО-П/004:2025 Дата: 27.08.2025 Редакція: 4.0 Стор. 10 Всього сторінок 21
---	---	---

Додаток А

Форма титульного аркуша силабусу навчальної дисципліни

Міністерство освіти і науки України
 Національний аерокосмічний університет
 «Харківський авіаційний інститут»

Кафедра _____ (№ _____)

ЗАТВЕРДЖУЮ

*Гарант освітньої програми/
 Голова НМК _____*

 (підпис) (ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

«_____» _____ 202__ р.

СИЛАБУС *ОБОВ'ЯЗКОВОЇ/ ВИБІРКОВОЇ* НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

 (назва навчальної дисципліни)

Назва вибіркового блоку вказується тільки для вибірових дисциплін

 (назва вибіркового блоку)

Галузь знань: _____
 (шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: _____
 (код і найменування спеціальності)

Освітня програма: _____
 (найменування освітньої програми)

Рівень вищої освіти: *перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/
 третій (освітньо-науковий)*

Силабус введено в дію з 01.09.20____

Харків – 202__ р.

Розроблено: Світлана МОМОТ Ольга ОХРАМОВИЧ	Перевірено: Елеонора ДАРМОФАЛ	Дійсне з: 28.08.2025
--	----------------------------------	-------------------------

 Національний аерокосмічний університет «Харківський авіаційний інститут»	ПОЛОЖЕННЯ про силабус навчальної дисципліни	СУЯ ХАІ-ЦЯО-П/004:2025 Дата: 27.08.2025 Редакція: 4.0 Стор. 11 Всього сторінок 21
---	---	---

Розробник (и): _____
 (прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання) (підпис)

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри _____

 (назва кафедри)

Протокол № _____ від « _____ » _____ 202__ р.

Завідувач кафедри _____
 (науковий ступінь і вчене звання) (підпис) (ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Представник здобувачів освіти:

_____ (підпис) (ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Розроблено: Світлана МОМОТ Ольга ОХРАМОВИЧ	Перевірено: Елеонора ДАРМОФАЛ	Дійсне з: 28.08.2025
--	----------------------------------	-------------------------

 Національний аерокосмічний університет «Харківський авіаційний інститут»	ПОЛОЖЕННЯ про силабус навчальної дисципліни	СУЯ ХАІ-ЦЯО-П/004:2025 Дата: 27.08.2025 Редакція: 4.0 Стор. 12 Всього сторінок 21
---	---	---

Додаток Б

Загальна інформація про викладача

Фото

ПІБ:

Посада:

Науковий ступінь:

Вчене звання:

Перелік дисциплін, які викладає:

вказується не більше 4 назв дисциплін

Напрями наукових досліджень:

Обов'язкова графа для всіх науково-педагогічних працівників

Контактна інформація:

Розроблено: Світлана МОМОТ Ольга ОХРАМОВИЧ	Перевірено: Елеонора ДАРМОФАЛ	Дійсне з: 28.08.2025
--	----------------------------------	-------------------------

 Національний аерокосмічний університет «Харківський авіаційний інститут»	ПОЛОЖЕННЯ про силабус навчальної дисципліни	СУЯ ХАІ-ЦЯО-П/004:2025 Дата: 27.08.2025 Редакція: 4.0 Стор. 13 Всього сторінок 21
---	---	---

Додаток В

Опис навчальної дисципліни

Форма здобуття освіти	<i>Денна, заочна</i>
Семестр	
Мова викладання	Українська
Тип дисципліни	<i>Обов'язкова/вибіркова</i>
Обсяг дисципліни: кредити ЄКТС/ кількість годин	<i>Інформація вноситься згідно з навчальними планами</i> <i>Приклад:</i> <u>денна</u> : 5 кредитів ЄКТС / 150 годин (72 аудиторних, з яких: лекції – 32, практичні – 40; СРЗ – 78); <u>заочна</u> : 5 кредитів ЄКТС / 150 годин (18 аудиторних, з яких: лекції – 6, практичні – 12; СРЗ – 132)
Види навчальної діяльності	Лекції, практичні (семінарські) та/або лабораторні заняття, самостійна робота <i>(види занять вноситься згідно навчальних планів)</i>
Види контролю	Поточний контроль, модульний контроль, семестровий контроль – <i>іспит, або залік, або диференційований залік (інформація вноситься згідно з навчальними планами)</i>
Пререквізити	<i>Указати назви навчальних дисциплін, опанування яких є необхідним для вивчення цієї дисципліни</i>

Розроблено:	Перевірено:	Дійсне з:
Світлана МОМОТ Ольга ОХРАМОВИЧ	Елеонора ДАРМОФАЛ	28.08.2025

 Національний аерокосмічний університет «Харківський авіаційний інститут»	ПОЛОЖЕННЯ про силабус навчальної дисципліни	СУЯ ХАІ-ЦЯО-П/004:2025 Дата: 27.08.2025 Редакція: 4.0 Стор. 14 Всього сторінок 21
---	---	---

Додаток Г

Мета та завдання навчальної дисципліни, переліки компетентностей та очікуваних результатів навчання

Мета – мету вивчення навчальної дисципліни формують як бажаний кінцевий результат, що отримує здобувач освіти внаслідок засвоєння ним навчального матеріалу.

Завдання – конкретне вираження мети, відповідь на запитання: з чим ознайомлює, чого навчить, що розкриває ця дисципліна. Завдання – це своєрідні підцілі, реалізація яких дасть змогу зрештою досягти заявленої мети.

Компетентності, які набуваються:

Інтегральна компетентність:

Відповідно до освітньої програми.

Загальні компетентності (ЗК)

Після закінчення цієї програми здобувач освіти буде здатен:

Згідно з матрицею відповідності програмних компетентностей освітньої програми.

Спеціальні компетентності (СК або ФК)

Після закінчення цієї програми здобувач освіти буде здатен:

Згідно з матрицею відповідності програмних компетентностей освітньої програми.

Програмні результати навчання (ПРН або РН):

Згідно з матрицею відповідності результатів навчання освітньої програми.

Розроблено: Світлана МОМОТ Ольга ОХРАМОВИЧ	Перевірено: Елеонора ДАРМОФАЛ	Дійсне з: 28.08.2025
--	----------------------------------	-------------------------

 Національний аерокосмічний університет «Харківський авіаційний інститут»	ПОЛОЖЕННЯ про силабус навчальної дисципліни	СУЯ ХАІ-ЦЯО-П/004:2025 Дата: 27.08.2025 Редакція: 4.0 Стор. 15 Всього сторінок 21
---	---	---

Додаток Д
Зміст навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1
Змістовний модуль 1. *Назва модуля*

Тема 1.

Для кожної теми необхідно вказати:

- назву теми;
- стислу анотацію;
- теми лекцій/лабораторних/практичних/семінарських занять;
- самостійну роботу здобувача освіти (наприклад, опрацювання матеріалу лекцій, виконання індивідуальних завдань, підготовка до захисту лабораторних робіт, підготовка до модульних контрольних робіт тощо).

Тема 2.

...

Модульний контроль 1

Змістовний модуль 2. *Назва модуля*

Тема XX.

...

Модульний контроль 2

МОДУЛЬ 2

***Кількість модулів у навчальній дисципліні відповідає кількості семестрів,
у яких викладається дисципліна***

...

Розроблено: Світлана МОМОТ Ольга ОХРАМОВИЧ	Перевірено: Елеонора ДАРМОФАЛ	Дійсне з: 28.08.2025
--	----------------------------------	-------------------------

 Національний аерокосмічний університет «Харківський авіаційний інститут»	ПОЛОЖЕННЯ про силабус навчальної дисципліни	СУЯ ХАІ-ЦЯО-П/004:2025 Дата: 27.08.2025 Редакція: 4.0 Стор. 16 Всього сторінок 21
---	---	---

Додаток Е
Критерії оцінювання та розподіл балів,
які отримують здобувачі освіти

Таблиця Е.1 – Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Активність під час аудиторної роботи	0...xx	xx	0...xx
Виконання і захист лабораторних/практичних робіт	0...xx	xx	0...xx
....	0...xx	xx	0...xx
Модульний контроль	0...xx	1	0...xx
Змістовний модуль 2			
Активність під час аудиторної роботи	0...xx	xx	0...xx
Виконання і захист лабораторних/практичних робіт	0...xx	xx	0...xx
....	0...xx	xx	0...xx
Модульний контроль	0...xx	1	0...xx
Виконання і захист РГР (РР, РК)	0...xx	xx	0...xx
Усього за семестр			0...100

Семестровий контроль (*іспит/залік*) проводиться у разі відмови здобувача освіти від балів підсумкового контролю й за наявності допуску до *іспиту/заліку*. Під час складання семестрового *іспиту/заліку* здобувач освіти має можливість отримати максимум 100 балів.

Білет для *іспиту/заліку* складається з ... *Навести кількість запитань (теоретичних й практичних) та максимальну кількість балів за кожне запитання (сума – 100 балів).*

Таблиця Е.2 – Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти за виконання курсової роботи (проєкту) (*якщо така є згідно з навчальним планом*)

Пояснювальна записка	Ілюстративна частина	Захист роботи	Сума
0...xx	0...xx	0...xx	100

Розроблено:	Перевірено:	Дійсне з:
Світлана МОМОТ Ольга ОХРАМОВИЧ	Елеонора ДАРМОФАЛ	28.08.2025

 Національний аерокосмічний університет «Харківський авіаційний інститут»	ПОЛОЖЕННЯ про силабус навчальної дисципліни	СУЯ ХАІ-ЦЯО-П/004:2025 Дата: 27.08.2025 Редакція: 4.0 Стор. 17 Всього сторінок 21
---	---	---

Таблиця Е.3 – Шкали оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

Критерії оцінювання роботи здобувача освіти протягом семестру (приклад)

Задовільно (60-74) – мати знання і уміння для забезпечення програмних результатів навчання. Виконати та здати розрахунково-графічну роботу. Написати дві модульні роботи. Знати послідовність проектування гнучкого автоматизованого виробництва. Уміти проводити базовий аналіз виробу. Уміти описати структуру складської системи автоматизованого виробництва та скомпонувати склад зі стандартних елементів, які пропонуються виробниками. Уміти підбирати транспортно-накопичувальну систему з наявних стандартних рішень. Уміти підбирати металорізальні інструменти з каталогів, що пропонуються виробниками, та використовувати норми часу, надані виробником обладнання та інструментів. Уміти проводити розрахунок необхідної кількості основного технологічного обладнання. Вміти компонувати основне та допоміжне технологічне обладнання в єдині виробничі комплекси.

Добре (75-89) – мати знання, уміння й навички для забезпечення програмних результатів навчання. Виконати та здати розрахунково-графічну роботу. Написати дві модульні роботи. Додатково до вимог, які визначено для отримання задовільної оцінки: уміти проводити ґрунтовний аналіз виробу, який потрібно виготовити; уміти самостійно проектувати роботехнічне обладнання та елементи ТНС й складської системи з урахуванням особливостей виробу; знати структуру допоміжних систем автоматизованого виробництва; уміти проводити базовий розрахунок допоміжних систем автоматизованого виробництва.

Відмінно (90-100) – мати знання, уміння й навички, що дадуть змогу самостійно, вільно та обґрунтовано відповідати на будь-які питання щодо проектування гнучких автоматизованих виробництв з урахуванням інженерних,

Розроблено:	Перевірено:	Дійсне з:
Світлана МОМОТ Ольга ОХРАМОВИЧ	Елеонора ДАРМОФАЛ	28.08.2025

 Національний аерокосмічний університет «Харківський авіаційний інститут»	ПОЛОЖЕННЯ про силабус навчальної дисципліни	СУЯ ХАІ-ЦЯО-П/004:2025 Дата: 27.08.2025 Редакція: 4.0 Стор. 18 Всього сторінок 21
---	---	---

правових, екологічних, економічних та соціальних аспектів. Виконати та здати розрахунково-графічну роботу. Написати дві модульні роботи. Уміти самостійно пропонувати комплекс конструкторсько-технологічних рішень, які можуть підвищити ефективність виробничих процесів порівняно з рішеннями, які пропонуються виробниками стандартного обладнання для автоматизації основного та допоміжного обладнання виробництва, складської системи та її елементів, ТНС та її елементів. Уміти проводити аналіз скомпонованого гнучкого автоматизованого виробництва, формувати завдання для його додаткового дослідження. Уміти організовувати фахові комунікації з потенційними користувачами та замовниками ГАВ.

Розроблено: Світлана МОМОТ Ольга ОХРАМОВИЧ	Перевірено: Елеонора ДАРМОФАЛ	Дійсне з: 28.08.2025
--	----------------------------------	-------------------------

 Національний аерокосмічний університет «Харківський авіаційний інститут»	ПОЛОЖЕННЯ про силабус навчальної дисципліни	СУЯ ХАІ-ЦЯО-П/004:2025 Дата: 27.08.2025 Редакція: 4.0 Стор. 19 Всього сторінок 21
---	---	---

Додаток Ж

Приклад політики навчального курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків. Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Здобувачі освіти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, повинні протягом тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені заняття мають бути відпрацьовані на найближчій консультації протягом тижня після їх пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання пропущених занять шляхом виконання індивідуального письмового завдання.

Дотримання вимог академічної доброчесності здобувачами освіти під час вивчення навчальної дисципліни. Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі освіти мають дотримуватися загальноприйнятих морально-етичних норм і правил поведінки, вимог академічної доброчесності, передбачених Положенням про академічну доброчесність Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu/assets/files/polozhennya/polozhennya-pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>). Очікується, що роботи здобувачів освіти будуть їх оригінальними дослідженнями або міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів освіти становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування викладачем незалежно від масштабів плагіату чи обману. У разі виконання індивідуальної самостійної роботи до захисту допускаються реферати, які містять не менше 60 % оригінального тексту під час перевірки на плагіат, есе – 70 %.

Вирішення конфліктів. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, а також правила етичної поведінки регламентуються Кодексом етичної поведінки в Національному аерокосмічному університеті «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu/ua/university/normativna-baza/ustanovchi-dokumenti/kodeks-etichnoi-povedinki/>).

Розроблено:	Перевірено:	Дійсне з:
Світлана МОМОТ Ольга ОХРАМОВИЧ	Елеонора ДАРМОФАЛ	28.08.2025

 Національний аерокосмічний університет «Харківський авіаційний інститут»	ПОЛОЖЕННЯ про силабус навчальної дисципліни	СУЯ ХАІ-ЦЯО-П/004:2025 Дата: 27.08.2025 Редакція: 4.0 Стор. 20 Всього сторінок 21
---	--	--

ЛИСТ ОБЛІКУ ОЗНАЙОМЛЕННЯ

3 Положениям ознакомлений:

[illegible]

Розроблено:	Перевірено:	Дійсне з:
Світлана МОМОТ Ольга ОХРАМОВИЧ	Елеонора ДАРМОФАЛ	28.08.2025

 Національний аерокосмічний університет «Харківський авіаційний інститут»	ПОЛОЖЕННЯ про силабус навчальної дисципліни	СУЯ ХАІ-ЦЯО-П/004:2025 Дата: 27.08.2025 Редакція: 4.0 Стор. 21 Всього сторінок 21
---	--	--

ЛИСТ ОБЛІКУ ВНЕСЕННЯ ЗМІН

[illegible]

Розроблено:	Перевірено:	Дійсне з:
Світлана МОМОТ Ольга ОХРАМОВИЧ	Елеонора ДАРМОФАЛ	28.08.2025